

Examenul național de bacalaureat 2026
Proba E. d)
Economie

Varianta 3

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece punct din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

I. TÉTEL **(30 punct)**

Îrja át a vizsgalapra az alábbi állítások sorszámát, majd minden sorszám mellé egy I betűt, ha az állítást igaznak véli, és egy H betűt, ha az állítást hamisnak találja!

1. Ha X és Y egymással helyettesíthető javak, akkor az X áru árának növekedése maga után vonja az Y áru iránti kereslet csökkenését.
2. Egy vállalkozáson belül a termelési folyamatban részt vevő forgótőke értéke megegyezik a elhasznált forgótőke értékével.
3. Ahhoz, hogy az egyik termelési tényező egy másikkal való helyettesítése hatékony legyen, a helyettesítési határráta egynél nagyobb kell legyen.
4. A magántulajdon lehet egyéni és társulási.
5. A monopolisztikus versenyző piac egyik jellemzője, hogy kevés az eladó.
6. Ha az ár lassabban növekszik, mint ahogy az átlagos költség csökken, akkor az egy termékre eső profit növekszik.
7. A termelő elsődleges céljai közé tartozik a termelékenység minimalizálása és a vállalat fejlesztése.
8. A pénz forgási sebessége közvetlenül befolyásolja a pénz tömegét.
9. A bérköltségek magukba foglalják a termelésben dolgozó és az értékesítő személyzet bérét.
10. A nettó bér mindig magasabb, mint a bruttó bér.

II. TÉTEL **(40 punct)**

A. Írja át a vizsgalapra az alábbi táblázatot, ahol Q az elfogyasztott mennyiséget, UT az összhasznosságot, és U_{mg} a határhasznosságot jelöli!

Q	1	2	3	4	5	6	7	8
U_{mg_A}	10	9	8	7	6	5	4	3
UT _B								
U_{mg_B}	20	18	17	14	12	9	7	0

- a) A táblázat adatai alapján adja meg A jószág első elfogyasztott egységének összhasonértékét, valamint adja meg a B jószág elfogyasztott egységének azon maximális számát, amikor a B termék összhaszna maximális marad.
- b) Töltse ki a táblázatot feltüntetve a számítások során felhasznált képletet is!
- c) Ellenőrizze le explicit módon - szem előtt tartva a fogyasztó rendelkezésére álló jövedelem nagyságát és az előnykiegyenlítődés elvét - hogy a fogyasztó optimális beszerzési programja, amely maximalizálja az A és B javak elfogyasztott egységeinek összhaszna, nem más mint 5 egység A-ból és 5 egység B-ből, tudva azt, hogy A termék ára 2 p.e., míg B termék ára 4 p.e. és a rendelkezésre álló jövedelem 30 p.e. **20 punct**

B. A T_0 időpontban egy kötvény éves hozama 1.000 p.e. volt 5%-os kamatláb mellett. Abban az esetben, ha a pénzpiaci kamatláb 1,6 százalékponttal növekszik, akkor a kötvény árfolyama a másodlagos értékpapírpiacra T_1 időpontban 15.000 p.e.-re csökkent. Állapítsa meg:

- a nyereségkupon értékét T_0 időpontban; **3 punct**
- a kötvény piaci árát T_1 időpontban. **3 punct**

C. Számítsa ki az alábbi feladatokban megnevezett gazdasági mutatók értékét, feltüntetve a számítás során felhasznált képleteket és azonosítva a jelöléseket!

1. Abban az esetben, ha a bank a betétesek felé 10%-os éves kamatlábat alkalmaz, míg a hitelezettjei felé 15%-ossal számol, valamint a betétek és a hitelek nagysága megegyezik, határozza meg a bank nyereségét (nem a bank profitját).

2. Adott évben a nominálbér 50%-al növekedve, 7.500 p.e. lett, míg a fogyasztási javak árindexe 100% maradt. Számítsa ki a reálbér nagyságát T_0 időpontban tudva azt, hogy a fogyasztási javak jelenlegi ára 10 p.e. volt. **14 pont**

III. TÉTEL

(20 pont)

Oldja meg az összes alábbi feladatot betartva a követelményeket!

1. Adott a következő szöveg: *A verseny arra kényszeríti a termelőket, hogy hatékonyan cselekedjenek, és hogy kielégítsék a fogyasztók elvárásait. Ez feltételezi azt a tendenciát, miszerint a gazdasági szereplők a tevékenységük során alá kell rendeljék az áruk előállítását a gazdasági javak fogyasztásának.*

- a) Fogalmazza meg egyetlen kijelentésben a szöveg központi gondolatát! **2 pont**
b) Soroljon fel négy gazdasági fogalmat, amelyek megjelennek az adott szövegben! **4 pont**
c) Említse meg a b) pontban felsorolt gazdasági fogalmak közül bármely kettőnek egy-egy jellemzőjét! **6 pont**

Megjegyzés: A fogalom jellemzője lehet egy számítási képlet, egy osztályozás (egy osztályozási szempont és a megfelelő osztályok), egy sajátosság, egy meghatározás, egy kiváltó ok, egy okozat, egy befolyásoló tényező, egy megnyilvánulási mód, egy változás tendenciája adott körülmények között.

2. Tudva azt, hogy egy piacon bekövetkező változások hatást gyakorolnak az összes piacra, amelyekkel kapcsolatban állnak, állapítsa meg, hogy a cukor árának csökkenése milyen hatást gyakorol (növekszik, csökken, változatlan marad):

- a) a cukorkák keresletére; **4 pont**
b) a cukorkák eladási árára. **4 pont**